

Udvalgsforslag om Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester i et mere integreret Europa

1. Udvalgets forslag

Medborger- og Forbrugerudvalget foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at gennemføre en analyse af, hvordan nyere regelværk fra EU påvirker fortolkningen og praktiseringen af Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester

at gennemgå og forbedre Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester, således, at konventionen er i overensstemmelse med EU-regler og at den ikke muliggør hjemsendelse af nordiske medborgere med behov for social bistand.

at indarbejde børns rettigheder i Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester og sikre, at konventionen er i overensstemmelse med FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder.

at afgive en mundtlig redegørelse for arbejdets fremdrift og resultater på Nordisk Råds session i 2014

2. Baggrund

Ved vedtagelsen af Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester, var dens formål at give de nordiske medborgere tryghed, når de opholder sig i hinandens lande ved, at de har de samme rettigheder som landets egne borgere. Danmark har i en årrække valgt at fortolke konventionens artikel 7 mere restriktivt end de øvrige nordiske lande og fastholder som eneste land muligheden for at hjemsende nordiske medborgere.

Nordisk Råds Medborger- og Forbrugerudvalg har siden 2010 beskæftiget sig med problemstillingen omkring Danmarks anderledes fortolkning af konventionens artikel 7 og har fundet behov for at se konventionen i et bredere europæisk og globalt perspektiv.

Nordisk Råd

A 1614 / medborger

Fremlagt af:
Medborger- og
Forbrugerudvalget

J.nr. 13-00292-6

Ved indgåelsen af konventionen var Danmark det eneste nordiske medlemsland af EU. Siden 1994 har EU forandret sig markant. Blandt andet er EU blevet udvidet fra 12 til 28 medlemslande, og Finland og Sverige indtrådte i EU i 1995. Den europæiske integration er i denne periode blevet dybere og mere omfattende.

I forbindelse med EU's udvikling er der bl.a. blevet vedtaget EU-direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordination af social sikring. Dette EU regelværk supplerer Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester.

I de udvisninger af nordiske medborgere Danmark har foretaget, er der ikke taget hensyn til eventuelle konsekvenser for børn af de udviste. Inddragelsen af børns behov for særlig omsorg og bistand er et betydningsfuldt aspekt for den fremtidige opfølgningen på konventionen.

3. Høring

Udvalgsforslaget har ikke været til høring. Der er i forbindelse med forslaget blevet fremsendt et skriftligt spørgsmål om hjemsendelse af nordiske statsborgere til Danmarks regering (E 46/2013).

4. Udvalgets synspunkter

Medborger- og Forbrugerudvalget i Nordisk råd vil, at nordiske statsborgere behandles ens inden for de indgåede konventioner uanset, hvilket land de bor i. Udvalget tager derfor afstand fra Danmarks hjemsendelse af andre nordiske borgere.

I en periode, hvor grænsehindringsspørgsmål er højt prioriteret, er det afgørende, at nordiske konventioner anvendes ensartet i landene. En forskelsbehandling af de nordiske medborgeres rettigheder fra land til land vil have en negativ indflydelse på ambitionen om at nedbryde grænsehindringer.

Det er af stor betydning, at de nordiske lande gennemgår Bistandskonventionens bestemmelser, så det fremover kan undgås at enkeltlande tolker aftalen til fordel for sig selv og til gene for de andre landes medborgere. I dette arbejde skal Bistandskonventionens bestemmelser ses i sammenhæng med EU ret og internationale aftaler samt landenes nationale lovgivning.

Medborger- og Forbrugerudvalget har siden 2010 været kritisk overfor Danmarks fortolkning af Bistandskonventionen og har fremsat Rek. 8/2010/medborger: Udvisning af nordiske medborgere; og Rek. 9/2010/medborger: Fortolkning af artikel 7 i den nordiske konvention.

I Rek. 8/2010/medborger anmodes Danmark blandt andet om at standse den danske praksis med at hjemsende nordiske borgere, der har behov for socialhjælp i Danmark, og at fortolke og anvende Nordisk Konvention af 1994, art. 7 på samme måde som de andre nordiske lande, således at alle borgere fra de nordiske lande sikres samme rettigheder.

Udvalget valgte at afskrive Rek. 8/2010/medborger i forbindelse med sessionen 2013. I forbindelse med sessionen 2013, kom der den 31. oktober 2013 svar på et skriftligt spørgsmål (E46/2013) stillet til Danmarks regering. Af svaret fra Danmarks regerings fremgår det, at Danmark ikke har aktuelle planer om at ændre sin praksis med at udvise nordiske medborgere, når visse betingelser er opfyldt. Antallet af hjemsendelser af nordiske borgere, har siden 2010 frem til opgørelsestidspunktet i 2013 været seks personer. Af svaret fremgik det, at der ikke har fundet hjemsendelser sted i 2012 og 2013.

Danmark finder ikke, at den nuværende praksis strider i mod EU-direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet) vedrørende unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område.

I Rek. 9/2010/medborger anmodes Finlands, Islands, Norges og Sveriges regeringer om at rette henvendelse til Danmarks regering og meddele, at den danske praksis med at hjemsende nordiske borgere, der har behov for socialhjælp giver anledning til bekymring og tydeligt afviger fra tolkningen i de andre ratificerende lande. De nævnte lande opfordrer Danmark til at fortolke artikel 7 i Nordisk Konvention af 1994 på samme måde som i Finland, Island og Norge og Sverige, således at nordiske medborgere har samme rettigheder.

Medborger- og Forbrugerudvalget valgte at opretholde Rek. 9/2010/medborger i forbindelse med høstsessionen 2013 for at fastholde opmærksomheden på problemstillingen med Danmarks anderledes fortolkning af Bistandskonventionen.

Udvalgets pres på de nordiske landes regeringer gennem mere end tre år har medvirket til, at Ministerrådet for Social- og sundhed i november 2013 har besluttet, at arbejdsgruppen vedrørende bistandskonventionen skal gennemføre en analyse af problemstillingen. Analysen skal gennemgå Bistandskonventionens bestemmelser set i sammenhæng med EU og international ret samt de nordiske landes nationale lovgivning.

Det er også udvalgets opfattelse, at den politiske kontekst som Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester indgik i, har ændret sig markant. Mobiliteten for borgere og arbejdstagere i Europa er forøget i disse 20 år og flere oparbejder sociale rettigheder i et af de nordiske lande. I tillæg til dette er der kommet et nyt regelværk fra EU på områder, som er reguleret af nordiske aftaler.

Medborger- og Forbrugerudvalget ønsker derfor at få analyseret, hvordan nyere regelværk fra EU påvirker fortolkningen og praktiseringen af Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester.

I nogle af de udvisninger Danmark har foretaget af nordiske medborgere, har det haft indflydelse på de udvistes borgernes børn samt en gravid islandsk kvinde. Hensynet til børns ret til omsorg og bistand er ikke omfattet af Bistandskonventionen og Danmark har heller ikke vurderet børnenes tarv i forhold til de udvisninger, som har haft betydning for børn.

Alle de nordiske lande har underskrevet FN-konventionen af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder, hvor der erindres om, at der i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder er udtalt, at børn har ret til særlig omsorg og bistand. Det er derfor særdeles vigtigt, at inddrage børns rettigheder i den analyse som Nordisk Ministerråd vil igangsætte i forbindelse med vurderingen af behovet for ændringer i Bistandskonventionen.

Nordisk Råd

A 1614 / medborger

Fremlagt af:
Medborger- og
Forbrugerudvalget

J.nr. 13-00292-6

5. Konklusion

På baggrund af ovenstående foreslår Medborger- og Forbrugerudvalget, at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at gennemføre en analyse af, hvordan nyere regelværk fra EU påvirker fortolkningen og praktiseringen af Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester

at gennemgå og forbedre Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester, således, at konventionen er i overensstemmelse med EU-regler og at den ikke muliggør hjemsendelse af nordiske medborgere med behov for social bistand.

at indarbejde børns rettigheder i Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester, og sikre, at konventionen er i overensstemmelse med FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder.

at afgive en mundtlig redegørelse for arbejdets fremdrift og resultater på Nordisk Råds session i 2014

Nordisk Råd

A 1614 / medborger

Fremlagt af:
Medborger- og
Forbrugerudvalget

J.nr. 13-00292-6

Akureyri den 8. april 2014

André N. Skjelstad (V)
Christian Juhl (EL)
Elín Hirst (Sj)
Knut Storberget (A)

Kristian Norheim (FrP)
Liv Holm Andersen (RV)
Satu Haapanen (gröna)
Suna Kymäläinen (sd)